

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 11/1 2022 s. 341-347, TÜRKİYE

Derleme Makale

ALMAN DİLİNİN ÖĞRETİMİNDE KARŞILIKLI İLİŞKİLER KURMANIN PRAGMATİK DİDAKTİK AMACI

Mehbare GERİBOVA*

Geliş Tarihi: Ocak, 2022

Kabul Tarihi: Mart, 2022

Öz

Modern zamanlarda, kültürlerarası ilişkilerin ve değişimlerin genişlemesi, toplumun her alanında küreselleşmenin güçlendirilmesi, eğitim programlarının reformu, yabancı dil çalışmalarında her türlü konuşma faaliyetinin geliştirilmesini sağlar. 1970'lerin başlarında, yabancı dil öğretim yöntemleri alanında pragmatik didaktiğin Almanya'da zaten mevcut olması Alman dili öğretim yöntemleri tarihinden bilinmektedir. Ancak birçok araştırmacı, didaktik yerine iletişim becerilerinin geliştirilmesinin ve bu etkinliğin dil ediniminde üstün olduğunu düşünmüştür.

Almanca öğretiminde iletişim kurmanın pragmatik - didaktik amacı, çalıştığımız alanın ana görevlerinden biridir. Karşılıklı iletişim becerileri, Almanca konuşanlarla iletişim ilişkilerini belirler. İletişim becerilerini geliştirmek için, gerekli uygulama formları ve pragmatik bilginin otomatik aktarımı gereklidir. Bu süreçte, iletişim sırasında katılımcıların fikirlerinin iletilmesi, dil bilgisi, becerisi ve alışkanlıklarının oluşması ve gelişmesi için bir temel oluşturur. Verilen eğitim, Almanca iletişim kurmanıza ve sosyal bağları güçlendirmenize olanak tanıyan bir faaliyet türüdür. Yabancı dil öğretiminin temeli, diğer becerilerin yanı sıra, sosyal iletişim becerilerinin oluşturulması ve şekillendirilmesi, sosyal aktiviteler, insan ilişkileri ve etkileşimleridir.

Anahtar Sözcükler: Kültürlerarası iletişim, pragmatik amaç, sosyal faktör, iletişim becerileri, bilgi ve beceriler.

THE PRAGMA DIDACTICS PURPOSE OF ESTABLISHING MUTUAL RELATIONSHIPS IN THE TEACHING OF THE GERMAN LANGUAGE

Abstract

In modern times, the expansion of intercultural relations and changes, the strengthening of globalization in all spheres of society, the reform of educational programs, the development of all kinds of speaking activities in foreign language studies. It is known from the history of German language teaching methods that pragmatic didactics in the field of foreign language teaching methods already existed in Germany in the early 1970s. However, many researchers have thought that the development of communication skills instead of didactics and that this activity is superior in language acquisition.

The pragmadidactics purpose of establishing mutual communication relations in the teaching of the German language is one of the main tasks of the field we are studying. Mutual communication skills determine communication relations with German speakers. To develop communication

* Dr.; Azerbaycan Diller Üniversitesi, garibovamehbare@gmail.com

skills, appropriate forms of application and automatic transmission of pragmatic knowledge are necessary. In this process, the transmission of participants' thoughts during communication creates a basis for the formation and development of language knowledge, skills and habits. The training is a type of activity that allows you to communicate in German and strengthen social relations. The basis of foreign language teaching is, among other skills, the creation and formation of social communication skills, social activities, relationships and interactions of people.

Keywords: Intercultural communication, pragmatic goal, social factor, communication skills, knowledge and skills.

Giriş

Almanca öğretiminin ana faktörlerinden biri, bu süreçte modern öğretim materyalleri yardımıyla dilin etkileşiminin kurulması ve gelişmesidir. Böyle bir öğretim sürecinde karşılaşılan zorluklar ve bunları çözmeye yolları, uygulanan didaktik görevler tarafından belirlenir ve geliştirilir. Verilen eğitim, Almanca iletişim kurmanıza ve sosyal bağları güçlendirmenize olanak tanıyan bir faaliyet türüdür. Yabancı dil öğretiminin temeli, diğer becerilerin yanı sıra, sosyal iletişim becerilerinin oluşturulması ve şekillendirilmesi, sosyal aktiviteler, insan ilişkileri ve etkileşimidir. Sosyoekonomik, politik ve sosyopedagojik faktörler gibi bir dizi sosyal faktörün yabancı dil öğretimini etkilediği unutulmamalıdır. Bu faktörlerin etkisi, öncelikle toplumun genel olarak yabancı dile ve özellikle iki veya daha fazla yabancı dil konuşan kişilere yönelik tutumunda ve ayrıca toplumun vatandaşlarının dil becerilerinin düzeyi ve kalitesi için gerekliliklerine, sosyoekonomik gelişmenin belirli bir aşamasına yansır. Sosyal faktörler kümesi, toplumun sosyal düzenini ve dil becerileriyle ilgili durumu belirler.

Yabancı dil dersleri, öğretim sürecinde iletişim becerilerini geliştirmek için didaktik tartışmaya ve proje tabanlı eğitime dâhil edilerek geliştirilir. Araştırmaya göre, ilgili iletişim sosyodilbilim ve pragmatik dil çalışması yoluyla sağlanır. Eğitim, öğrencilerin öznel ve nesnel koşullarını dikkate alarak yabancı dil derslerinde etkileşim kurmalarını sağlar. Bir iletişim ortamında, öğrenciler iletişim niyetlerini uygun şekilde iletmeyi öğrenmeli ve akranlarını anlamalıdır. Pragmatik - didaktik yaklaşımda, iletişimin içeriği ve yönleri temel merkezdir. Yabancı dil öğretim sürecindeki pragmatik didaktik yaklaşımın ilk büyük sunumu, 1974'te Almanya'da H. E. Piepho tarafından verilmiştir. İletişimsel öğrenme hedefine ulaşmak için, pragmatik didaktik projelerin ilk önce uygulanabilirliği ile ilgili sorunları ve perspektifleri tanımlaması gerekiyordu (Piepho, 1974, s. 197).

1970'lerin ortalarına kadar, yabancı dil öğretiminde iletişimsel yeterlilik eleştirildi. Bu nedenle, eleştirmenlere göre, birinci dilin edinilmesi ve ustalaşması tamamen pragmatik bir alandır. Bir yabancı dilin pragmatik öğretiminin amacı öncelikle öğrencilere dili öğretmek olsa da, uygulanma yolları kilit bir rol oynar. İzleyicilerde iletişim becerilerinin gelişiminin iletişim becerilerinin bileşenleri aracılığıyla sağlandığı unutulmamalıdır. Bazı pragmatik didaktik eleştirmenlere göre, iletişimsel yeterliliğin bileşenleri dikkate alınsa da, bu bileşenler yabancı dil derslerinde uygulanmamalıdır. Pek çok pragmatist için, iletişim kurma yeteneği yalnızca 'dil araçlarında ustalaşmak' olarak görülür. İletişim becerileri, iletişim kurma yeteneğini tanımlar ve bu sürece dahil olan taraflar, yalnızca içeriği anlama becerisini değil, aynı zamanda doğru cümleler kurma becerisini (dil becerileri) de edinmelidir (Jenny, 1995, s. 305).

J. Roche, birinci dil öğrenme sürecinin öğrencilerin iletişim becerilerini yaratarak öğrencilerin dil becerilerini ve öğrenme hedeflerini genişlettiğine inanmaktadır, bu durumda iletişim becerileri dil becerileriyle ilişkilendirilebilir (Roche, 2008, s. 286).

Çalıştığımız alanın ana görevlerinden biri, Almanca öğretiminde iletişim becerilerinin pragmatik didaktik yönlerini incelemektir. Gerçek iletişim becerileri, Almanca konuşanlarla iletişimi tanımlar. Bu sadece dil hareketi ile pragmatizm arasında bir bağlantı olduğunu kanıtıyor. İletişim becerilerini geliştirmek için, uygun uygulama formları ve pragmatik bilginin otomatik aktarımı gereklidir. Alman dilinin didaktik alanında iletişimsel yeterlilik teriminin tamamen farklı yorumlara sahip olduğu vurgulanmaktadır:

- Pragmatik kategori, iletişim becerilerinin ortak bir özelliğidir ve dilin iletişimsel kullanımı için bir terim olarak kullanılır;
- İletişim kurma becerisinin özellikle edimbilimde önemli olduğu düşünülmektedir ve dil öğreniminde uygulama aşaması açıklanabilir;
- Pragmatik yabancı dil öğretimi, iletişim becerilerinin veya dilsel etkinliğin öğrenme hedefleriyle şekillenir, ancak uygulama aşamasının nadir olduğunu kabul eder (Zimniya, 2001, s. 396).

Ek olarak, D. H. Hymes, pragmatik didaktik analize dilbilimsel ve sosyodilbilimsel yaklaşımın yönlerini açıklar. Araştırmalar, işlevsel pragmatik 1970'lerin başından beri kullanılan teorik bir dil kavramı olduğunu göstermiştir (Hymes, 1972, s. 269).

Pragmatistlere göre, “dil öncelikle bir sistem değildir, ancak insan aktivitesinin özel bir formu olarak düşünülmelidir, fonksiyonel dil aktivitesi öncelikle amaçlılık tarafından belirlenir” (Hymes, 1972, s. 271). Diğer araştırmacılara göre, işlevsel pragmatik yalnızca bir dil sosyolojisi olarak değil, aynı zamanda ayrı bir analitik dil olarak da anlaşılır. Bu, dil olaylarının bilgisi, günlük deneyimin kullanımı ve dünya bilgisinin yanı sıra konuşmacılar ve dinleyiciler tarafından anlaşılan bilgidir. Belirtildiği gibi, işlevsel pragmatik dil etkinliklerini inceler ve dil hareketi insan etkinliğinin özel bir parçasıdır ve dil hareketi konuşanlar ile dinleyici arasındaki etkileşimdir. Bu tür iletişim becerileri, konuşmacı ve dinleyici arasındaki iletişim için gereklidir. Çünkü dinleyici ve konuşmacının ortak faaliyetini sağlamak, bu etkinliği birlikte gerçekleştirmek için tasarlanmış ortak dil veya sosyal gereksinimlere dayalı eylemlerin uygulanmasını sağlamak önemlidir.

Şu anda, Almanca öğretmenin amacı, kültürlerarası iletişime katılabilen bir öğrencinin kişiliğinin oluşumu olarak anlaşılmalıdır. Modern zamanlarda, öğrencide karmaşık bir entegrasyonun temel özelliklerinin oluşumuna özel dikkat göstermemiz gerektiğine dikkat edilmelidir, bu sadece iletişime değil, aynı zamanda kültürlerarası yeterliliğe de yol açar. Almanca öğretiminin stratejik hedefinin karmaşıklığı aşağıdaki özelliklerle ilgilidir:

- öğrencilerde dilbilimin temel özelliklerinin oluşumu, kültürlerarası iletişim koşullarında yeterli sosyal etkileşime girme yetenekleri
- iletişim, birbiriyle ilişkili ve birbirine bağlı üç yönün bir kombinasyonunu gerektirir: pragmatik, pedagojik ve bilişsel (Passov, 1991, s. 142).

Almanca iletişim öğretmenin pragmatik yönü, öğrencilerin bilgi, beceri ve alışkanlıklarının oluşumuyla ilgilidir. Bu bilgi, dilin çalışıldığı ülkenin dilsel ve kültürel değerleri ile tanışmaya, bir yabancı dili kültürlerarası anlayış ve biliş bağlamında pratik bir

şekilde kullanmaya olanak tanır. Bu tür bilgi, beceri ve alışkanlıkların birleşimi öğrencilerin iletişim kurma becerilerini oluşturur. İletişimsel yeterlilik kavramı, 1970'lerden beri insan bilişini ve kişilerarası iletişim becerilerini birbirine bağlama girişimidir (Verschueren, 1999, s. 310).

Bu kavram daha sonra çeşitli iletişimsel yeterlilik modellerinin geliştirilmesiyle sonuçlandı. Dil öğretimi sürecinde iletişimsel yeterliliğin en dilbilimsel, sosyodilbilimsel, söylemsel, sosyokültürel, stratejik ve sosyal yapısal bileşenlerinin seçildiği unutulmamalıdır: (Hüseynzade, 2001, s. 304).

- Dilbilim, dil becerileri iletişim becerilerinin temel bileşenlerinden biridir. Özünde, bir kişinin bir dilin normlarına uygun olarak dilbilgisel formları ve sözdizimsel yapıları doğru bir şekilde inşa etme yeteneğidir;
- Sosyodilbilimsel yeterlilik, iletişim eyleminin koşullarına, yani iletişim durumu, hedefler ve niyetler, iletişim ortaklarının sosyal ve işlevsel rollerine uygun dilsel ifade biçimini ve yöntemini seçme yeteneğini içerir;
- Tartışma yeteneği söz konusu olduğunda söylem, özgün metinlerin oluşturulması ve yorumlanması için belirli stratejiler, iletişim taktikleri kullanma becerisinden kaynaklanır;
- Sosyokültürel yeterlilik, öğrencilerin hedef dilde ülkenin ulusal ve kültürel özelliklerine hakim olma, sözlü ve yazılı konuşmadaki davranışlarını bu özelliğe uyarlama becerisidir;
- Sosyal ve stratejik bileşenlerin amacı, öğrencinin sosyal bir toplumda kendi kendini yönetme becerisini, duyduğunu yazma, not alma, dinleme ve diğer etkinlik seçimlerini içerir.

Dil öğrenme aşaması, yüksek öğretim devlet standardı ve onun temelinde oluşturulan programların parametrelerine göre planlanan dil bilgisi düzeyine göre belirlenen bir dönemdir. Bu süreçte iletişimsel yeterliliğin bileşenleri, temel işlevleri etkileşim ve iletişim olan dilsel anlamların ifade edilmesine yardımcı olan bir sistemdir (Veyselli, 2005, s. 342). Karşılıklı iletişim kurmanın amacının, iletişimsel bir yaklaşıma ulaşmak ve öğrencilere bu alandaki beceri ve alışkanlıkları öğretmek olduğu unutulmamalıdır.

Almanca öğretiminde kişilerarası iletişim öğretiminde pragmatik didaktik alanın amacı, aynı zamanda medyayı ve interneti kullanma ihtiyacıdır. Bununla birlikte, İnternet'i kullanma sürecinde sık sık zorluklarla karşılaşılıyor - toplumdaki sorunlar, ulusal sorunlar:

- Toplumun ahlaki ve etik yıkımı;
- Güvensizlik ve sosyal dayanışma düzeyi;
- Ulusal manevi geleneklerin ihlali;
- Vatanseverlik, kültürel değerler ve yapıcı sosyal davranış eksikliği;
- Milliyetçilik, sosyal eğilimlerin güçlendirilmesi;
- Üretken emeğin, bilimin, yaratıcılığın ve eğitimin değerinde azalma;
- Göç süreçlerinin yoğunlaştırılması;
- Nüfusun kültürel seviyesinde düşüş;
- Nüfusun fiziksel, sosyal ve ruhsal sağlığında azalma (Hunke, 2010, s. 306).

Standart eğitimin kalitesini sağlamak için bu koşulların anlaşılması gerekir ve bu standartlar aile, toplum ve devlet arasındaki sosyal sözleşmeyi uygulayan geleneksel sosyal normlardır. Standardın ana ideolojik konumu, eğitimi yalnızca öğrenmeye değil, aynı zamanda kişiliğin gelişimine de odaklamaktır. Temel amaç, son derece ahlaki, sorumluluk sahibi, yaratıcı, girişimci ve yetenekli bir vatandaşın oluşumu ve gelişimi için Azerbaycan'da eğitime

sosyo-pedagojik destek sağlamaktır. Bugün, eğitimde yeni standartların getirilmesi birçok değişikliğe yol açmıştır:

- Standardın yapısı değişti;
- Standardın işlevleri ve kapsamı önemli ölçüde genişletilmiştir;
- Gelişmekte olan bireyin, toplumun ve devletin eğitim ihtiyaçları dikkate alınarak tespit edildi;
- Temel eğitim programlarına hâkim olmanın sonuçları için gereksinimler, standardın önemli bir parçası haline gelmiştir;
- Standardın metodolojik temeli, eğitim sürecine sistemik bir değişim-eylem yaklaşımıdır;
- Bireyin sosyalleşmesini amaçlayan yeni eğitim içeriği;
- Eğitim sürecine (temel eğitim programı) katılanların oluşturduğu kısım önemli ölçüde genişletildi;
- Standart kültürel bileşenin uygulanması için geniş fırsatlar sağladı;
- Müfredat dışı etkinlikleri kapsayan yeni bir çekirdek müfredat yapısı önerdi;
- Eğitimsel sonuçların başarısını değerlendirmek için sistemin metodolojik temeli değişmiştir; (Hüseynzade, 2001, s. 304).

1990'ların başından beri dil öğreniminde yeni değişikliklerin yaşandığı bilinmektedir. Yeni çalışma alanları arasında konuşma ve iletişim için söylem analizi, konuşma eylemi teorisi, sosyolojik etnometodoloji, konuşma dili araştırması ve eylem teorisi bulunmaktadır. 1970'lerden bu yana, dilbilimde iletişim ilişkileri kuran ve bu ilişkilerin ve becerilerin karmaşık gelişimine odaklanan söylem üzerine kapsamlı araştırmalar yapılmıştır. Bilimsel ve teorik literatürde, dil iletişim yöntemlerine ilgi her zaman sorularla ilişkilendirilir. Etkinliğe bilişsel ilgi, pragmatik dil biçimleri ile iletişim biçimleri arasındaki ilişkidir ve bu yöndeki dil etkinliklerinin eylemlerini açıklar. Yeni öğrenme kavramı, bir dilsel etkinlik modelidir. Böyle bir eğitim modeli, belirli iletişim hedeflerine ulaşmak için sosyal olarak geliştirilmiş çalışma biçimleri anlamına gelir. Örnekler arasında ön (soru - cevap) çalışma biçimi, gerekçelendirme vb. içerir. Örneğin, soru - cevap öğrenme biçimleri başlangıçta bilgi edinmeyi öğrenmede kullanılır. Dilbilimsel açıdan, kelime düzeni ve tonlama ile gramer formunda bir soru cümlesi kurmanın yanı sıra, içerikte belirli bir mantıksal ifade sağlamak da gereklidir. Konuşmacı ve dinleyici tarafından gerçekleştirilen bu form, hedefe bağlı olarak belirli bir sırayla, uygun bilişsel süreçlerle belirlenir. Bunlar sınıfta çeşitli bilişsel ve sosyal becerilerin öğretilmesi, sosyal bilginin gelecek nesillere aktarılmasıdır. Amaç, öğretmenin öğretim sürecinde günlük dil kalıplarını hedeflerine uyarlamasıdır. Bu çalışma şekli etkileşim ortamında (öğretmen - öğrenci, öğrenci - öğrenci) ve dil fakültelerinde uygulanabilir (Geribova, 2016, s. 204).

Sonuç

İletişimsel yeterlilik açısından Alman dilinin pragmatik, dilbilimsel ve didaktik temellerinin incelenmesi, çeşitli bilimsel ve metodolojik teoriler temelinde çözülmüştür. Bu süreçte, iletişim sırasında katılımcıların fikirlerinin iletilmesi, dil bilgisi, becerisi ve alışkanlıklarının oluşması ve gelişmesi için bir temel oluşturur. Dil derslerinde iletişimsel yeterliliğin pragmatik ve didaktik bir yönde gelişmesinin, dil, üretken ve alıcı etkinliklerden kaynaklandığı unutulmamalıdır. Sosyal çevredeki olaylara karşı herkesin tavrını ifade ettiği bilinmekte ve sosyal iletişimde yaratılan ilişkiler onun herhangi bir hedefe ulaştığını göstermektedir. İncelenen konu ile bağlantılı olarak, öğrencilerin kişilikleri ve değerleri üzerindeki etki, kültürler arasındaki farklılıklara karşı olumlu, empatik, hoşgörülü bir tutumdur.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin yeni eğitim içeriğini anlamak için yabancı dillerin özelliklerini keşfetmeye duyulan ilgi kültürel geleneklere, normlara ve değerlere olan arzudur. Sonuç olarak, öğrenciler farklı bir çok kültürlü dünya görüşü, çevrelerindeki gerçeklik hakkında daha geniş bir algı oluştururlar. Onların zihinlerinde farklı dünya görüşleri gerçekleşir. Dahası, bu dünya görüşünün her bir ögesi, öğrencilerin bakış açıları ile mesleki tutum ve tutumlarındaki değişiklikleri etkileyen bir kültürlerarası etkileşim sistemine dahil edilmiştir. Dil öğrenimine kültürlerarası yaklaşım sayesinde, daha önce başka bir kültürde garip ve anlaşılmaz görünen şeyleri yeniden düşünme ve yeniden değerlendirme ilgisi dikkat çekiyor. Çalıştığımız alan, öğrencilerin karşılaştıkları sorunları kültürlerarası bağlamda çözme becerilerinin geliştirilmesini sağlar. Bu konuların uygulanması, kültürlerarası benzerliklerin ve yerel ve farklı kültürel faktörler arasındaki iletişim farklılıklarının aktif bir şekilde yeniden düşünülmesini içerir.

Yukarıdakilere dayanarak, yeni öğrenme teknolojileri, Alman dilinin öğretiminde pragmatik-didaktik bir temelde etkileşimin kurulmasını sağlar. Bu nedenle Alman diline hakim olmanın amacı, yüksek öğretimde modern ve etkili yöntemlerle öğrencilerin öğrendikleri yabancı dilde özgün materyalleri kullanmak, iletişimde sosyal bağları güçlendiren etkinlikleri önemli alışkanlıklar haline getirmektir.

Kaynaklar

- Hunke, H. W. (2010). *Deutsch als Fremdsprache*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- Hüseynzade, G. (2001). *Obuçenie reçevoj kommunikaçii na inostrannom yazıke*. Bakı: Mutarcim.
- Hymes, D. (1972). *On Communicative Competence*. Harmondsworth: Penguin.
- Passov, E. N. (1991). *Kommunikativnyy metod obuçeniya inostrannamu govereniyo*. Moskva: Prosveşenie.
- Piepho, E. (1974). *Kommunikative Kompetenz als übergeordnetes Lernziel im Englischunterricht*. Dornburg-Frickhofen: Frankonius Verlag.
- Qəribova, M. (2016). *İxtisas fakültələrinin aşağı kurslarında alman dilinin tədrisində interaktiv metodlardan istifadə*. Bakı: Elm və təhsil.
- Roche, J. (2008). *Fremdsprachenerwerb/ Fremdsprachendidaktik*. Tübingen: A. Francke Verlag.
- Thomas, J. (1995). *Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics*. London: Longman.
- Verschueren Jef. (1999) *Understanding Pragmatics*. London, New York: Arnold Publishers.
- Veysəlli, F. (2005). *Struktur dilçiliyin əsasları*. Bakı: Təhsil NPM.
- Zimnyaya, N. A. (2001). *Lingvopsikologiya reçevoj deyatelnosti*. Moskva: Nauka.

Extended Abstract

The pragmatic-didactic goal of establishing communication in German teaching is one of the main tasks of the field we are working on. Mutual communication skills define communication skills with German speakers. In order to develop communication skills, it is necessary to have the necessary forms of application and automatic transfer of pragmatic information. In this process, it conveys the participants' ideas during the communication process, and forms the basis for the formation and development of language knowledge, skills and habits. The training provided is a type of activity that allows you to establish German communication and strengthen social ties. The basis of foreign language teaching, along with other skills, is the formation and shaping of social communication skills, social activities, human relations and interactions.

In modern times, the expansion of intercultural relations and changes, the strengthening of globalization in all spheres of society, the reform of educational programs, the development of all kinds of speaking activities in foreign language studies. It is known from the history of German language teaching methods that existed in Germany in the early 1970s, in the field of foreign language teaching methods. However, many researchers have thought that the development of communication skills instead of didactics and that this activity is superior in language acquisition. The purpose of communicative learning in foreign language teaching is explained in the scientific and theoretical literature as follows: The formation of reciprocal and subjective features of communication.

Foreign language courses are developed through didactic discussion and project-based learning to develop communication skills during the teaching process. According to research, relevant communication is provided through sociology and pragmatic language work. The training allows students to interact in foreign language classes by paying attention to their subject and generational conditions. In a communication environment, learners must learn to convey their communication intentions appropriately and understand their backgrounds. In a pragmatic-didactic approach, the content and aspects of communication are central. The first great presentation of the pragmatic didactic approach in the process of teaching a foreign language, in 1974 in Germany, H.E. Given by Piepho. In order to achieve the goal of communicative learning, pragmatic didactic projects first had to identify problems and perspectives related to their applicability.

The study of the pragmatic, linguistic and didactic foundations of the German language in terms of communicative sufficiency has been solved on the basis of various scientific and methodological theories. In this process, it conveys the participants' ideas during the communication process, and forms the basis for the formation and development of language knowledge, skills and habits. It should not be forgotten that the development of communicative sufficiency in language lessons in a pragmatic and didactic direction stems from language, productive and receptive activities. It is known that everyone's attitude towards the events in the social environment is expressed, and the relationships created in social communication show that he has reached any goal. In connection with the subject under study, the influence on the personalities and values of students is a positive, empathic, tolerant attitude towards the differences between cultures.

In order to understand the content of the new education of the republic, the interest in discovering the features of foreign languages is a desire for cultural traditions, norms and values. As a result, students form a broader perception of a different multicultural worldview and the reality of their surroundings. Different worldviews take place in their minds. Moreover, each item of this worldview is included in a system of intercultural interaction that affects changes in students' perspectives and attitudes. Thanks to the intercultural approach to language learning, the interest in rethinking and re-evaluating things that previously seemed strange and incomprehensible in another culture attracts attention. The field in which we work ensures the development of skills to solve the problems faced by students in the intercultural context. The application of these themes involves an active rethinking of intercultural similarities and communication differences between local and different cultural factors.

Based on the above, the new learning technologies allow the establishment of my interaction in the teaching of the German language on a pragmatic-didactic basis. For this reason, the goal of mastering the German language is to use specific materials in the foreign language that students learn in modern and effective methods in higher education, and to make the activities that strengthen social bonds in communication important habits.